

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77
(บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
COMMUNITY PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF
THAIRATHWITTHAYA 77 SCHOOL (BANNOENSANTI) UNDER THE
CHUMPHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปรัชญา ทองวิเศษ¹, จุฬารัตนภรณ์ ณะแพทย์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีจำนวน 300 คน ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 3 ด้านที่เลือกมาศึกษา ได้แก่ ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และด้านการจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) ไม่ว่าจะจำแนกโดย เพศและอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน, การจัดการศึกษา, ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to examine the community participation in educational management of Thairathwitthaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1. The sample group used in this research was 300 people in the service area of school which acquired by simple random sampling. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, and the t-test

The results of this research were revealed as follows: 1) The level of community participation in educational management of Thairathwittaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1 was totally at high level, including the three aspects that were selected to study: physically help, collaborating help, and the investment or incentives for people to invest. 2) The community participation in educational management of Thairathwittaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1 had no difference with regardless of gender and age.

Keywords: Community Participation, Educational Management, Primary Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายในสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการจัดการศึกษาของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) อีกทั้ง รัตติรัตน์ นิมิตรบรรณสาร (2542) กล่าวว่า iva การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีความพยายามมาก่อนหน้านั้นแล้วโดยในปี พ.ศ. 2525 ทุกสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาของตนเองเพื่อสนับสนุนการทำงานของสถานศึกษา แต่นโยบายดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากคณะกรรมการส่วนใหญ่ เชิดชวยาดกับ

การถูกขอความช่วยเหลือในด้านการเงิน จึงมักไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการเปลี่ยนรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาโดยเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วย คือ ให้มาจากผู้แทนสามฝ่าย ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวนทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจมากขึ้น คือ สามารถบริหารงานร่วมกับสถานศึกษาได้แต่ที่ผ่านมา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ตระหนักในบทบาทที่เพิ่มขึ้นของตนมากนัก ทำให้การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญที่มุ่งให้สถานศึกษามี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย สถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์การชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษามีจำนวน ประเภทละไม่เกินสองคนและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่คน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดบทบาทใน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานไว้ 12 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543) ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนา ของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) กำกับและติดตาม การดำเนินการตามแผน ของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ
- 6) ส่งเสริมให้มี การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 7) เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคลและด้าน บริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 8) ส่งเสริมให้มี การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจน เป็นวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกวัย รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ 9) เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์การพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น 10) ให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน เสนอต่อสาธารณชน 11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและ หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ระเบียบที่เห็นสมควร 12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษานั้น ๆ

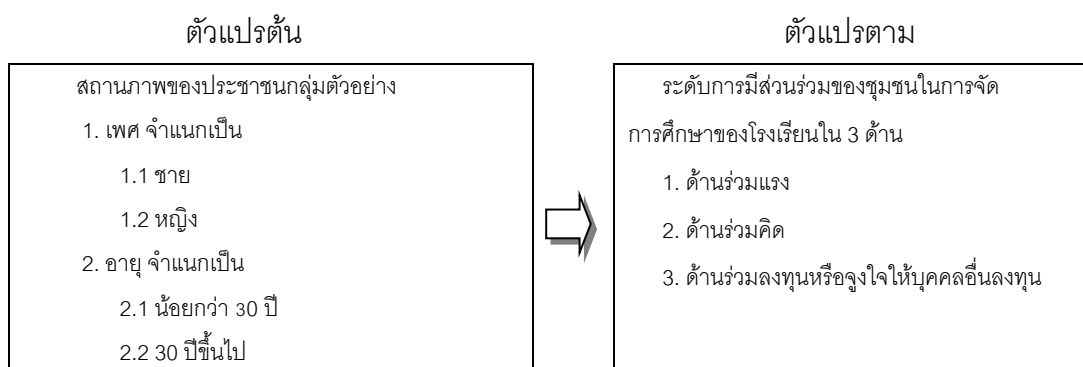
จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้ ว่าในการจัดการศึกษานั้นให้ความสำคัญของ สังคมและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัด การศึกษาโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้เกิด คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และความ ต้อง การ ของ ท้อง ถิ่น จึง ก าหนดให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท หน้าที่ที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการ จัด การศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีวิสัยทัศน์ ว่าโรงเรียนต้องเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้าน เทคโนโลยี มีการใช้นวัตกรรมน้อมนำเศรษฐกิจ พอเพียง นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ ครู ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วย

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแห่งนี้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่มีความคาดหวังว่าผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้ผู้ศึกษาเชื่อมั่นว่าจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตาม เพศและอายุของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) โดยผู้วิจัยเลือกทำการศึกษการมีส่วนร่วมใน 3 ด้านเท่านั้น ได้แก่ ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนที่บรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษากับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสถานที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีจำนวนทั้งหมด 1,365 คน โดยกำหนดให้ผู้ปกครองนักเรียนมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างมาทำการศึกษาแทน โดยเลือกมาจำนวน 300 คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ยอมรับได้ มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 300 คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ยอมรับได้ มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้สถิติ t-test สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และ

ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมในระดับมากมีเพียงด้านเดียว คือด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เพราะโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในรายด้านมีเพียงด้านเดียวเท่านั้น คือ ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน ส่วนด้านร่วมแรงและด้านร่วมคิด นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตาม เพศ และอายุ ของประชาชนในชุมชน ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และ ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูประบบการศึกษาที่กำหนดให้การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญ ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็น วัด ชุมชน ที่สำคัญกำหนดให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาใน อาจ ในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษา ภาควิการมีส่วนร่วมใน

การบริการงานต่าง ๆ จึงส่งผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ชมดี (2524) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นเมื่อพวกเขาเรียนรู้ถึงประโยชน์ที่เขาได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งเกิดจากการแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้เข้าร่วมด้วยกัน หรือการได้รับความช่วยเหลือจากผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ ด้วย สอดคล้องกับ จีรพรพรณ กาญจนะจิตรา (2526) ได้อธิบายถึงเหตุผลในการมีส่วนร่วมของมนุษย์ว่าน่าจะเกี่ยวกับมีปัจจัย 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และ ปัจจัยสนับสนุน (Supporting Factors) ที่ก่อให้เกิดการกระทำร่วมกันของกลุ่มคน สอดคล้องกับ ถวิล มาตรเลี่ยม (2542) ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เขียนบทความเรื่องโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาว่า การมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นหน่วยบริหาร การจัดการ ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบนพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง นั่นก็คือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้เขียนได้เน้นให้เห็นว่า บิดามารดา ผู้ปกครอง จะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ดูแล นักเรียนแบบเดิม นั่นคือ เพียงแต่ช่วยในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต และปัจจัยพื้นฐานในการเรียน ดูแล สอดคล้องความประพฤติบ้าง ก็จะเปลี่ยนเป็นผู้ที่มีบทบาท

ใกล้ชิดกับโรงเรียน ช่วยวางแผนกับ โรงเรียนวางแผนการเรียนของบุตรหลานให้มากขึ้น มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนและการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์ (2542) ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ข้อคิดไว้ในบทความประกายหวังแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้อาจารย์ผู้ปกครอง คือ องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิรูปการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย เพราะบทบาทในการพัฒนาเด็กเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองคนหนึ่ง โรงเรียนจะพัฒนาได้เพียงคนหนึ่งเท่านั้น กระบวนการเรียนรู้ที่จะให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ เด็กควรจะเรียนรู้อย่างไร ควรจะปฏิบัติอย่างไร ตรงนี้ผู้ปกครองจะต้องรับรู้ ต้องเข้าใจ ต้องมีบทบาทร่วมกันกับทางโรงเรียน

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยนี้พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นผู้ปกครองโดยตรงของนักเรียน ยังมีระดับในการร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะ ด้านการร่วมแรงและร่วมคิด ซึ่งก็น่าจะมีสาเหตุหลัก ๆ อยู่หลายประการ อาทิ ประชาชนในอำเภอท่ามะเขือยังมีฐานะยากจน ในวันเวลาปกติต้องออกไปประกอบอาชีพการงาน จึงไม่มีเวลามากพอที่จะมาช่วยโรงเรียนทำหรือโน้มน้าวนี้ได้ จากการวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมกิจกรรมโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดย พีรพงศ์ ทิพนาค

และปรารภนา มูลทองน้อย (2560) ได้รายงานไว้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครองและช่องทางการสื่อสารของโรงเรียน ดังนั้นหากโรงเรียนต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้น ก็ควรต้องตระหนักด้วยว่าควรจะทำกิจกรรมอะไร ในช่วงเวลาใด ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งก็คือชุมชนนั่นเองจะสามารถเข้ามาร่วมได้ รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ผ่านทางนักเรียนถึงผู้ปกครองโดยตรง หรือการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชน (ผู้ปกครองนักเรียน) เพศชายกับ เพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิรูประบบการศึกษาในปัจจุบันทำให้ประชาชนตื่นตัวและรับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็น ที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ทั้งในฐานะผู้ปกครองนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้ทุกคนทั้งหญิงและชายล้วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในพื้นที่ที่ศึกษาคณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมาก

เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียนและคณะครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีที่ทำการตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนทำให้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับ คณะครูอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลา อีกประการหนึ่งคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ในชุมชนทำให้มีความกระตือรือร้น ในการทำงานทั้งในการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาโรงเรียนซึ่งเป็นการทำงานในลักษณะของการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของโรงเรียนมาก ซึ่งมีส่วนร่วมในลักษณะให้ความร่วมมือร่วมงานและร่วมสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียนในฐานะผู้ดำเนินการมากกว่าผู้มาร่วมงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมั่นใจและอาจมีอำนาจตัดสินใจ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับนโยบายหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือการดำเนินงานได้บ้าง สอดคล้องกับ วิรัตน์ หมั่นจินะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงรายพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วน

ร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชน แล้วปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิรูประบบการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนตระหนักดีว่า การศึกษาคือกลไกสำคัญที่จะทำให้ชาติพัฒนา การศึกษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ทุกคนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามกฎหมาย ทั้งในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ปกครองนักเรียน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีข้อจำกัดด้านอายุ จึงส่งผลให้ทุกคน ทุกวัยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิรัตน์ หมื่นจันะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงรายพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องอยู่ในระดับ

ปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชน แล้วปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศราวุธ ยาวีระ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับของปัจจัยในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับถวิล มาตรเลียม (2542) ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เขียนไว้ในบทความเรื่องโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ว่า การมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นหน่วยบริหาร การจัดการ ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบนพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง นั่นก็คือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้เขียนได้เน้นให้เห็นว่า บิดามารดา ผู้ปกครอง จะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ดูแล นักเรียนแบบเดิม นั่นคือ เพียงแต่ช่วยในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต และปัจจัยพื้นฐานในการเรียน ดูแล สอดคล้องความประพฤติบ้าง ก็จะเปลี่ยนเป็นผู้ที่มีบทบาท

ใกล้ชิดกับโรงเรียน ช่วยวางแผนกับ โรงเรียน
วางแผนการเรียนของบุตรหลานให้มากขึ้นมี
ส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนและการ
พัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนมาก
ขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาตามบทบาท หน้าที่ ตามแนวทาง
ปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรเผยแพร่ความรู้
เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ชุมชน และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องได้รับทราบความเคลื่อนไหวทาง
การศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 โรงเรียนควรให้ชุมชน และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ ที่กฎหมาย
กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1.4 โรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริม
การให้ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาตาม
แนวทางปฏิรูปการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาของชุมชนด้วย

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาของชุมชน โดยศึกษาหลาย ๆ
โรงเรียนหรือศึกษาในระดับเขตพื้นที่

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน
ต่อการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษา

เฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยา
นิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาสังคมสงเคราะห์, บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิรพรรณ กาญจนจิตรา. (2526). การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.).

ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์. (2543). การบริหารโรงเรียนยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

ถวิล มาตรเลี่ยม. (2542). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ

รติรัตน์ นิมิตรบรรณสาร. (2542). โครงการจดหมายถึงหลานเพื่อปวงผู้สูงอายุ โครงการร่วมระหว่าง

10 ประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์

- วิรัตน์ หมั่นจินะ. (2543). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). **การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **การปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงาน
ตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียน
เฉพาะความพิการสังกัดกลุ่ม 1**

**The Correlation of Leadership and The Workness of Occupation Education Project
for Special Education Schools in Group 1**

พิเชษฐ ศรีอนันต์¹, พีรพงศ์ ทิพนาค²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 2) ศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 140 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 106 คน โดยใช้ตารางสุ่มของ Kerjcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดกลุ่ม 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดกลุ่ม 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

ABSTRACT

The purpose of the study was 1) to study the Leadership of Special Education Schools administrators in Group 1. 2) to study the Select Effectiveness of Occupation Education Project in Special Education Schools. 3) The Correlation of Leadership and Select Effectiveness of Occupation Education Project of Special Education Schools. The population in the study were 104 teacher in 12 Special Education Schools administrators in Group 1. The instrument was a questionnaire. The data were analyzed by using SPSS program. The statistics were used namely; percentage, mean, standard deviation and Prarson Correlation (r).

The results of the study were the following. 1) The level of the Leadership of Special Education Schools administrators in the study were overall rated as high in the purpose of the project. 2) The level of the Select Effectiveness of Occupation Education Project in Special Education Schools in the study were overall rated as high in the movement of the project. 3) The Correlation of Leadership and Select Effectiveness of Occupation Education Project of Special Education Schools were overall rated as high.

Keyword: The Occupation Education Project of Special Education School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำหรับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีวินัย สร้างลักษณะนิสัย ทักษะคิด รู้จักคิดลงมือปฏิบัติ รู้จักการแก้ปัญหา สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเป็นกระบวนการเสริมสร้างค่านิยม ในการรู้จักทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ประกอบอาชีพสุจริต โดยเน้นอาชีพอิสระ ให้รู้จักคิดสร้างงานมากกว่าใฝ่ใจในอาชีพรับจ้าง นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณธรรม ด้วยการปฏิบัติจริงจากการทำงานร่วมกันของนักเรียน จนเกิดคุณลักษณะความเป็นผู้รับผิดชอบอย่างมีส่วนร่วม ความมีวินัย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ขึ้นใน

ตนเอง มิใช่เกิดจากการพร่ำสอนของบิดามารดา และครูเพียงฝ่ายเดียว จากการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเฉพาะความพิการที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนเฉพาะความพิการ โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่องของจำนวนครูไม่เพียงพอแก่นักเรียน บุคลากรขาดทักษะและประสบการณ์ในการทำหลักสูตร ครูและบุคลากรที่มีความชำนาญด้านทักษะอาชีพมีน้อย ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตร หลักสูตรไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นักเรียนไม่มีทักษะพื้นฐานด้านการทำอาชีพ หลักสูตรด้านอาชีพมีน้อย

นักเรียนไม่มีพื้นฐานทักษะการทำงานที่ดี นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง งบประมาณในการบริหารจัดการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ไม่มีเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ จันทุม (2542) ได้ศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนอาชีวะในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบคือ การเลือกสื่อการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่นเดียวกับงานวิจัย ของอัญชลี จันทรมณี (2545) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนอาชีวะในเรือนจำกลางนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญคือ ด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรอาชีวะบางรายอาชีวะไม่มีความสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาในหลักสูตรกว้าง หลักสูตรบางสาขาอาชีวะใช้ระยะเวลาเปิดสอนน้อยเกินไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ต่ำ ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านอาชีวะ ผู้เรียนไม่ค่อยกล้าแสดงออก ด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า สื่อวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาซื้อสื่อ งบประมาณมีจำกัด และด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่า มีผู้ไม่รู้หนังสือทำให้การทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมมีปัญหาบางสาขาอาชีวะไม่ได้ทดสอบความรู้

นอกจากนี้ ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า

นักเรียนโรงเรียนเฉพาะความพิการที่ออกกลางคันมี 3 ประเภทความพิการตามลำดับ ดังนี้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ร้อยละ 4.19 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ร้อยละ 2.83 และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ร้อยละ 1.83 ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียน เช่น มีสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วยเรื้อรัง มีอุปสรรคในการเดินทาง ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน และผู้ปกครองบางส่วนยากจนไม่มีค่าใช้จ่ายเพียงพอ นอกจากนี้ยังพบว่า การประกอบอาชีพของนักเรียนที่จบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ร้อยละ 11.47 นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ร้อยละ 11.11 และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ร้อยละ 7.21 สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพไม่ได้ประกอบอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพที่เข้าเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษมักเป็นนักเรียนที่พิการมาแต่กำเนิดเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงยังไม่สามารถประกอบอาชีพได้ แตกต่างจากผู้พิการที่เกิดจากอุบัติเหตุซึ่งประกอบอาชีพอยู่ก่อนแล้ว จึงมักเข้าสู่งานประกอบอาชีพมากขึ้น ประกอบกับสังคมที่ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้พิการเข้าประกอบอาชีพมากนัก จึงมีผู้พิการทุกประเภทเข้าสู่งานประกอบอาชีพจำนวนน้อย และ นักเรียนที่จบหลักสูตรในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ศึกษาต่อ

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ร้อยละ 44.49 และบกพร่องทางการเห็น ร้อยละ 40.00 สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและทางร่างกายหรือสุขภาพไม่ได้ศึกษาต่อ ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่มีความพร้อมพอที่จะศึกษาต่อในระดับสูงได้เนื่องจากมีอุปสรรคของการใช้สมองในการเรียนและจากผลการประเมินยังพบอีกว่า หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาเป็นหลักสูตรของนักเรียนปกติทั่วไปซึ่งไม่สอดคล้องกับระดับและประเภทความพิการของนักเรียนครูยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่นักเรียนพิการแต่ละประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2552)

ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายให้ โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการให้มีประสบการณ์ด้านการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ รวมถึงพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการมีงานทำ ในการดำเนินงานตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล

การบริหารโครงการการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารจะช่วยขับเคลื่อนประสิทธิผลของกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ดังเช่น ทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2559) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้เต็มตามศักยภาพที่สำคัญผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลการศึกษาวิจัยไปประกอบการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ หรือปรับปรุงแผนการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัด กลุ่ม 1

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารต่อการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 มีดังนี้

- 1.1 การสร้างบารมี
- 1.2 การเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ
- 1.3 การกระตุ้นการใช้ปัญญา
- 1.4 การคำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ประกอบด้วย 3 ด้าน

2.1 พัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

2.2 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน

2.3 การวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน

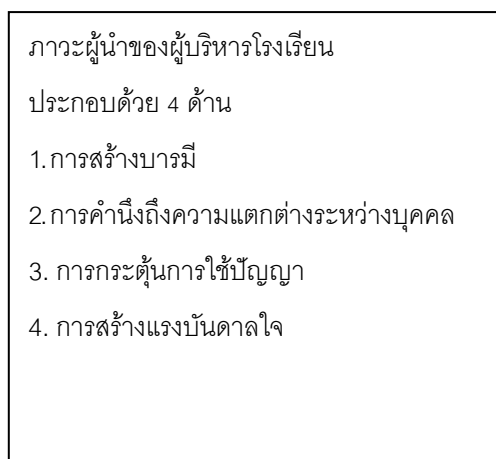
ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 140 คน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 106 คน

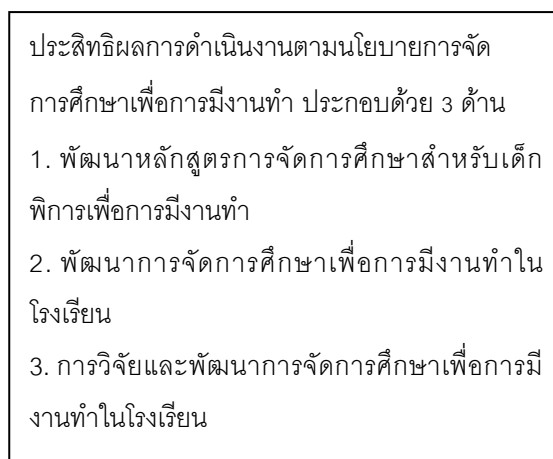
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดกลุ่ม 1 โดยมีตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการสังกัด กลุ่ม 1 โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 106 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน สถิติอนุมาณใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและภาคกลาง พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและภาคกลางในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานอย่างเห็นได้ชัด ผู้บริหารโรงเรียนใดมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากงานก็จะพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. มีความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานตามนโยบาย

การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ

อภิปรายผล

1. การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเฉพาะความพิการในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ครูหรือผู้ได้บังคับบัญชาให้ความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 การเป็นผู้มีบารมี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงสุด โดย รายข้อที่ครูให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การ ให้ความเป็นมิตร แสดงน้ำใจ และความเป็นกันเองกับผู้ได้บังคับบัญชา มาก ที่สุดรองลงมาคือ คำนี้ถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว สอดคล้องกับ ภัทรกร วงศ์สกุล (2555) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในเขตลาดกระบัง พบว่า ครูให้ความสำคัญกับการเป็นผู้มีบารมีอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับ กัมพล แซ่มสา (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูผู้สอน พบว่า ด้านการเป็นผู้มีบารมี อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่า ครูหรือผู้ได้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการเป็นผู้มีบารมีของผู้บริหาร ก็เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นเสมือนต้นแบบในการทำงานของครู ดังเห็นได้จากผลการวิจัย ที่พบว่า ด้านที่ 1 การเป็นผู้มีบารมี ครูให้ความสำคัญกับ การให้ความเป็นมิตร แสดงน้ำใจและความเป็นกันเองกับผู้ได้บังคับบัญชา และ คำนี้ถึงประโยชน์

ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวของผู้บริหาร และในด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยยังพบว่า ด้านที่ 2 การเป็นผู้สร้างแรงดลใจ ครูให้ความสำคัญกับการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการส่งเสริมการพัฒนาตนเองโดยการอบรม สัมมนา ในด้านที่ 3 ครูให้ความสำคัญกับกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และในด้านที่ 4 ครูให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และข้อมูลที่ทันสมัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคลชัย จตุพรพรชัยมงคล (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่างานวิจัยล้วนส่งผลไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาในด้านที่ 2 การเป็นผู้สร้างแรงดลใจ ผลการวิจัยพบว่า ครูหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญต่อการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมนั้นมีหลักการเดียวกับหลักการประชาธิปไตย ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แสดงความคิดเห็น ได้ร่วมลงมือปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังเช่น Reed (1987) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะขององค์การพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่และความพึงพอใจของครู พบว่าครูใหญ่มีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย สภาพการทำงานที่ สะดวกสบาย ผู้นำรู้จักประนีประนอม มีการติดต่อสื่อสารแบบหลาย

ทิศทางครูจะมีความพึงพอใจสูงและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย เมื่อพิจารณาในด้านที่ 3 การกระตุ้นการใช้ปัญญาของผู้บริหาร พบว่า ครูหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความสำคัญต่อการที่ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มากที่สุดรองลงมา คือ ไม่วิจารณ์ความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาในทางลบ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน จะเห็นได้ว่า ครูและบุคลากรนั้นให้ความสำคัญกับการใช้วิธีหลากหลายในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานน้อย อาจเนื่องมาจากครูนั้นต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐตลอดเวลา เพื่อขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงต้องการคำแนะนำที่ดี การไม่วิจารณ์ผู้ใต้บังคับบัญชา จากผู้บริหารโรงเรียนมากกว่าแรงจูงใจใด ๆ เพื่อกระตุ้นในการทำงาน รวมถึงด้านที่ 4 การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้บริหาร ครูให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้และข้อมูลที่ทันสมัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มากที่สุด ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามความสามารถ ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานตามความสามารถนั้นเป็นหลักสำคัญที่โรงเรียนใช้มาตลอดในการพิจารณาความดีความชอบครูจึงไม่มีความต้องการเกี่ยวกับประเด็นนี้ ดังเช่นงานวิจัยของ ณปภัช อำพลนิน (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงาน

ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัย
พบว่า 1) แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 โดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการทำงานของครู
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย
จะเห็นได้ว่า ถ้าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีมาก
แรงจูงใจในการทำงานของครูจะมากตามไป
ด้วยซึ่งมีความสัมพันธ์กัน

2. การศึกษาประสิทธิผลของการ
บริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อ
การมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ใน
เขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ทั้ง 3 กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ
ภัทรกร วงศ์สกุล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการ
บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขต
ลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการ
บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขต
ลาดกระบังอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย
พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานตาม
นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของ
โรงเรียนเฉพาะความพิการ อยู่ในระดับมากทั้ง
3 กิจกรรม ซึ่งจากการศึกษาผลการวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิผลของ
โครงการด้านอาชีพของโรงเรียนล้วนส่งผลไปใน
ทิศทางเดียวกัน ดังเช่น ดวงฤดี สมจิต (2555)
ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการศูนย์
ฝึกทักษะวิชาชีพและการเรียนรู้ตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดเบญญพาด

ผลการประเมิน พบว่า ผลการประเมินโครงการ
ศูนย์ฝึกทักษะวิชาชีพและการเรียนรู้ตาม
แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัด
เบญญพาด ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนวัดเบญญพาด
พบว่า ปีการศึกษา 2553 ภาพรวมมีผลการ
ประเมิน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน
พบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน และ
เมื่อพิจารณาผลการประเมินประสิทธิผลของ
โครงการจากความเห็นของครู แยกเป็นราย
กิจกรรม โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับความ
คิดเห็นสูงสุด 3 อันดับ พบว่า กิจกรรมที่ 1
อันดับแรก คือ ข้อ 5 กิจกรรมของโครงการ
เหมาะสมกับสภาพ ปัญหาและสามารถส่งเสริม
การศึกษาด้านอาชีพให้เด็กด้อยโอกาส ใน
โรงเรียน รองลงมาคือ ข้อ 1 วัตถุประสงค์ของ
โครงการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่ให้
มีการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำในโรงเรียน
และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการสามารถ
พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำได้
บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ตามลำดับ ส่วน
รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นโครงการที่
สนองต่อความต้องการของนักเรียน เปิดโอกาส
ให้นักเรียนได้มีทางเลือกและส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งจากผลการ
ประเมินดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการประเมินด้าน
วัตถุประสงค์ของโครงการนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วน
ใหญ่ ให้ความสำคัญกับนโยบายของโรงเรียนที่
จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำว่า
เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษของ
นักเรียน และจะช่วยพัฒนานักเรียนได้ แต่

ประเด็นที่เห็นว่ายังเป็นข้อจำกัดอยู่คือ เป็นกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีทางเลือกและส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง ซึ่งก็เป็นไปตามสภาพปัจจุบันของโรงเรียนที่ยังมีทางเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียนกลุ่มอาชีพที่ตนเองถนัด และสนใจค่อนข้างจำกัดเนื่องด้วยปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ

จากผลการประเมินประสิทธิผลของโครงการการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ แยกเป็นรายกิจกรรมภาพรวม อยู่ในระดับ มากและเมื่อพิจารณาโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด 3 อันดับ พบว่า กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเพื่อการมีงานทำมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ กิจกรรมที่ 2 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน และกิจกรรมที่ 3 การวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน ตามลำดับ จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาหลักสูตร ในกิจกรรมที่ 1 นั้นผู้บริหารสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก โรงเรียนเฉพาะความพิการส่วนใหญ่มีหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนวิชาชีพมากกว่า การเน้นทางด้านเนื้อหาวิชาการ ตามศักยภาพของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนยังมีทรัพยากรทางการศึกษาที่พอเพียง และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญด้านวิชาชีพในท้องถิ่น พร้อมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ดังเช่น ราชัน มานะกิจ (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมิน

โครงการอาชีพที่สดใส ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนริมวัง 2 ตำบลป่าหุ่ง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในข้อ 4) ควรประสานงานวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการให้ความรู้แก่นักเรียน และ 5) ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ ให้กับคณะครูและนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการ ผลการวิจัยยังพบว่าในกิจกรรมที่ 2 การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน ผลการประเมินตามความเห็นของครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ กิจกรรมที่ 3 การวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียน แต่พบว่าในความคิดเห็นของครูกระบวนการ กำกับ ติดตามกิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาชีพโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน นั้นอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากกระบวนการดำเนินงานนั้น มีกิจกรรมย่อยที่หลากหลาย และจำนวนบุคลากรผู้รับผิดชอบมีไม่เพียงพอ เนื่องจากมีงานอื่นซับซ้อนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานทำไม่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกออกเป็นรายด้าน ด้านที่มี

ความสัมพันธ์อยู่ในอันดับแรก คือ ด้านการเป็นผู้มีบารมี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของโรงเรียนเฉพาะความพิการในระดับสูง รองลงมา คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการกระตุ้นการใช้สติปัญญา มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และ ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้เห็นว่า การเป็นผู้มีบารมีของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน แสดงว่าการมีบารมีของผู้บริหารทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา พร้อมและยอมรับที่จะทำงานตามคำสั่ง หรือได้รับมอบหมาย ดังเช่น งานวิจัยของ สมโชค โพธิ์งาม (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

ของครูโดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลวิจัยพบว่า การบริหารงานโรงเรียนผู้บริหารควรใช้ความดีเป็นบารมีในการทำงานมากกว่าการใช้อำนาจในการสั่งการแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและเน้นการเป็นผู้สร้างแรงดลใจเพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำในด้านที่ 2 การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และด้านที่ 3 การกระตุ้นการใช้ปัญญา ให้มากขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาและสร้างภาวะผู้นำ ด้านการเป็นผู้มีบารมีและการเป็นผู้สร้างแรงดลใจของผู้บริหารที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาตนเองของผู้บริหาร

2.2 ควรมีการศึกษาระดับของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา เช่น งานบริหารวิชาการ งานบุคคล ฯลฯ

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่เหมาะสมในความคิดเห็นของครูในการบริหารงานของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัมพล แซ่มสา. (2550). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโรงเรียนการรับรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณปภัช อ่ำพวลิน. (2557). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1**. การบริหารการศึกษา. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ณรงค์ จันทุม. (2542). **การศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพวัลย์ ชาลีเครือ. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรกร วงศ์สกุล. (2555). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในเขตลาดกระบัง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สมโชค โพธิ์งาม. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2552). **การศึกษาสภาพความพร้อมด้านอาชีพในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- อัญชลี จันทรมณี. (2545). **ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในเรือนจำกลางนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Pamela G. Reed. (1987). Spirituality and well-being in terminally ill hospitalized adults. Volume 10, Issue 5.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน โรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชุมพร เขต 1

TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
ACCORDING TO TEACHERS' OPINION AT THASAE 2 SCHOOL NETWORK
UNDER THE CHUMPHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ภัทราวดี ปุ่นจัน

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 อำเภอท่าเสา จังหวัดชุมพร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 อำเภอท่าเสา จังหวัดชุมพร 159 คน สุ่มโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีแบบ t-test independent samples และ f-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 อำเภอท่าเสา จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 2) ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 อำเภอท่าเสา จังหวัดชุมพร ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันและมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the level of transformational leadership of school administrators under the Chonburi provincial administration organization 2) to study the level of academic management of school administrators under the Chonburi provincial

administration organization and 3) to study the relationship between transformational leadership and academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization. The samples used in the study were 186 teachers who had worked at schools under the Chonburi provincial administration organization. The instruments used to collect data were questionnaires with 5 levels rating scales. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results were shown as follows: 1) The transformational leadership of administrators in schools under the Chonburi provincial administration organization in overall aspect was at high levels (Mean = 4.35). When considering in each aspect, sorted by descending, they were the aspect of the intellectual stimulus (Mean = 4.48) which had the highest mean scores, followed by motivational (Mean = 4.48), the regard of the individual (Mean = 4.23), and the charismatic (Mean = 4.22) respectively. 2) The academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization in overall aspect was at high levels (Mean = 4.07). When considering in each aspect, sorted by descending, they were the aspect of research for quality development (Mean = 4.52) which had the highest mean scores, followed by learning process development (Mean = 4.49), evaluation and transfer of academic results (Mean = 4.44), innovative media and technology development (Mean = 4.43), school curriculum development (Mean = 4.07), internal quality assurance system development (Mean = 3.91), academic knowledge to community promotion (Mean = 3.91), collaboration in academic development with institutions and other organizations (Mean = 3.88), learning resources development (Mean = 3.86), academic supporting to individuals, families, organizations, and other educational institutions (Mean = 3.81), educational guidance (Mean = 3.81), educational supervision (Mean = 3.74) respectively. 3) The transformational leadership was positive correlated at low level ($r = .123$) with academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization. When considering in each aspect was found that the highest correlated pairs were transformational leadership of school administrators in stimulating intelligence (X3) and academic management in evaluation and transfer of academic results (Y3) which had a high negative correlation ($r = -.639$) with statistically significant level at .01.

Keywords: Transformational Leadership, School Administrator

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันว่าบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ระดับของสังคม คือ ผู้นำ ผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอด สวัสดิภาพและสันติสุขของสังคมและประเทศชาติทั้งหมด นอกจากนี้ผู้นำมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์การและการจัดการในทุกระดับ ในระดับองค์การมีการยอมรับกันว่าความสำเร็จขององค์การไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-based management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ล้วนแต่ขึ้นกับภูมิปัญญา ความคิดอ่านและแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงาน และภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ เนื่องจากผู้นำมีความสำคัญ จึงมีแนวคิดและการศึกษาในเรื่องการพัฒนาความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) เกิดขึ้นสำหรับในประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงนี้ (จารุวรรณ โตบัว, 2552) สำหรับโรงเรียนในเครือข่ายท่าแซะ 2 อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ซึ่งมีโรงเรียนในกลุ่มทั้งสิ้น 10 โรงเรียนนั้น ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนย่อมมีความคิดเห็นและมีศิลป์ในการบริหารแตกต่างกันออกไป อันนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของอาคารสถานที่ บุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารงานของผู้บริหารที่

ผ่านมาโรงเรียนในเครือข่ายท่าแซะ 2 อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีปัญหาในหลายด้าน เช่น จำนวนเด็กลดลง ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน อาคารเรียนไม่พร้อม และอุปกรณ์ไม่ทันสมัย ครูรับผิดชอบงานหลายด้าน เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไข และผู้บริหารจะได้ทราบข้อมูลว่าต้องพัฒนาตนเองด้านใดบ้างจากเสียงสะท้อนของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ตามกรอบ

แนวคิดของ Bass and Avolio (1994) ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล

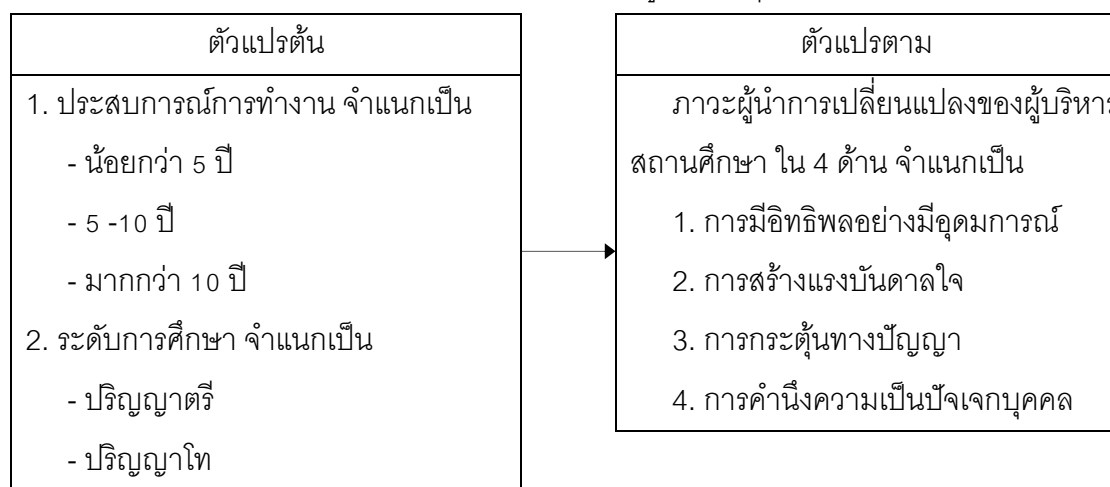
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 265 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 159 คน ซึ่งได้มาโดยการเทียบตารางสัดส่วน Krejcie and Morgan (1970) โดยการสุ่มโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ตามกรอบแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) ผู้วิจัยได้สรุปตามกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 159 คน จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

พื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้สถิติ t-test สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แปลความหมายว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แปลความหมายว่า
มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แปลความหมายว่า
มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แปลความหมายว่า
มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แปลความหมายว่า
มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูใน
โรงเรียนเครือข่ายท่าพระ 2 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหา
น้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
($\bar{X} = 3.48$) ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจก
บุคคล ($\bar{X} = 3.46$) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา
($\bar{X} = 3.42$) และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
($\bar{X} = 3.30$)

1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมี
อุดมการณ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ร่วมงานมีความภูมิใจ
ที่ได้ร่วมงานกับผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.90$) และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสามารถควบคุม
เหตุการณ์วิกฤตได้ดี ($\bar{X} = 3.30$)

1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่
ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงาน
มุ่งมั่นในงานที่ทำประสบความสำเร็จ

($\bar{X} = 3.46$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ
ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของ
ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 2.93$)

1.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญาอยู่
ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ ผู้บริหารกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานเกิด
ความคิดใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานหมั่น
ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.15$)

1.4 ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจก
บุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตนเองอย่าง
สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ผู้บริหารใส่ใจกับผู้ร่วมงานทุกคน
($\bar{X} = 3.29$)

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าพระ
2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยจำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษา

2.1 ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าพระ
2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การ
ทำงานแตกต่างกันมีความเห็นต่อภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดย
ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าพระ
2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐดนัย วัฒนสุข (2554) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นผู้มีปารมี ด้าน

การเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และด้านการเป็นผู้สร้างการกระตุ้นการใช้ปัญญา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ด้านการบริหาร ตลอดทั้งมีความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน การดำรงชีวิตเพื่อให้ทันกับโลกยุคโลกาภิวัตน์และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดทั้งการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย ทุกคนในองค์กรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแนวคิดในการทำงาน เพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหาร ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเช่นกัน แต่สำหรับผู้บริหารนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ วางแผน กำหนดนโยบาย อำนาจการและมอบหมายงาน กำกับติดตามเพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ในปัจจุบันผู้บริหารต้องสร้างภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารที่ใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้บุคลากรมีความมั่นใจในการทำงาน งานทุกอย่างจะสำเร็จด้วยดีเพราะความพอใจในการทำงาน เกิดความร่วมมือทุกฝ่ายก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ให้

บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของลำดวน เขียมอาจ (2558) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า จากผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ครูในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ทั้งเพศชายและเพศหญิง และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีแนวปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในการบริหารงานกับครูที่เท่าเทียมกันทุกคน ไม่ยึดประสบการณ์ในการทำงานหรือความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงมาเป็นหลักในการมอบหมายงาน ทำให้ครูในจังหวัด

กำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ครูในโรงเรียนเครือข่ายท่าเสา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐดนัย วัฒนสุข (2554) ที่ได้ทำการศึกษาระยะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกระแสของโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดกระแสนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งเชิงรุกและเชิงรับ จะเห็นได้จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาท และวิธีการบริหารของตน

ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี ล้วนเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกล มีเหตุผลในการบริหารงาน ประกอบกับผู้บริหารทุกคนต่างได้รับการศึกษาค้นคว้าจากการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ก่อให้เกิดทักษะความชำนาญ และความเชี่ยวชาญในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี จากปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้ไม่พบความแตกต่างของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอตาพระยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ ไตบัว. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ณัฐดนัย วัฒนสุข. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลำดวน เขี่ยมอาจ. (2558). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). Transformational Leadership Development. Palo Alto, California: Consulting Psychologists.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของผู้ร่วมงาน เพื่อให้ครูสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
 - 1.2 ผู้บริหารควรสอนงานแก่ผู้ร่วมงาน และประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
 - 2.2 ควรวิจัยความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายท่าแซะ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.**
Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608 - 610.

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Satisfaction of Teachers on Academic Administration in Satriwithaya School

under the Office of Secondary Educational Service Area 1

จริยาวดี สอนพา

โรงเรียนสตรีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูของโรงเรียน จำนวน 120 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา เมื่อจำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันในทางสถิติ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, การบริหารงานวิชาการ

ABSTARCT

This research aimed to study and compare the satisfaction of teachers on academic administration in Satriwitthaya school, under the Office of Secondary Educational Service Area 1 classify by the gender and work experience. The samples used in the study were 120 teachers of this school by using the simple random sampling technique. The instrument for

data collected were 5 levels rating scales questionnaires. The statistic for data analysis were percentage mean standard deviations t-test and F-test.

The results showed that: 1) the teachers of Satriwitthaya school under the Office of Secondary Educational Service Area 1, there were satisfied on academic administration of this school overall and each aspects at high level, and 2) the satisfaction of the teachers as classify by gender and work experience, there were no statistically significant different at all.

Keywords: Teachers' satisfaction, academic administration

บทนำ

การบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลที่จะเป็นปัจจัยหลักที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งอุทัย หิรัญโต (2531) ได้อธิบายว่า คนเป็นทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด การบริหารไม่ว่าจะเป็นราชการหรือเอกชน มีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยสำคัญอยู่อย่างน้อย 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) เรียกสั้น ๆ ว่า 4M's ทรัพยากรการบริหารแต่ละประเภทมีความสำคัญอยู่ในตัวของมันเอง และพึ่งพาซึ่งกันและกันด้วย จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งมิได้ เช่น ไม่มีเงิน ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ เราก็ไม่สามารถทำอะไรได้ หรือมีแต่เงิน วัสดุพร้อมสมบูรณ์แต่ขาดคนผลงานก็ไม่เกิดขึ้น บุคคลสำคัญจะทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายนั้น คือ ครู ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ครูเป็นผู้มีอิทธิพลโดยตรงต่อ

นักเรียน เพราะเป็นทั้งผู้ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอนทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ นักเรียนปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ถ้าครูมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานก็ย่อมส่งผลต่อนักเรียนด้วยเช่นกันผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับครู ซึ่ง นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2523) ได้ให้ความเห็นว่า การสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับครู จะต้องทำให้เกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของโรงเรียนด้วย ไม่ใช่แต่ครูใหญ่หรือผู้จัดการที่นึกว่าตนเองเป็นเจ้าของโรงเรียนฝ่ายเดียวเมื่อใดครูรู้สึกว่าเป็นลูกจ้าง เมื่อนั้นงานสอนหรืองานโรงเรียนจะเป็นสิ่งที่เขาทำไปวัน ๆ ขาดความเต็มใจ ขาดความตั้งใจ ขาดความรับผิดชอบ จะเป็นเหตุทำให้สถาบันต้องล้มเหลวหรือขาดประสิทธิภาพ ผลจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน (O-NET) ปีการศึกษา 2559-2560 ตามลำดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวิทยา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

แต่ยังมีบางรายวิชาที่มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำลงเล็กน้อย ซึ่งย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และส่วนหนึ่งย่อมมาจากความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ เพราะถ้าครูมีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการ ก็ย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างความพึงพอใจให้กับครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และนำมาเปรียบเทียบกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง เป็นข้อมูลพื้นฐาน เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา ให้เป็นที่พึงพอใจต่อบุคลากรในโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรี

วิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา จำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน ของครู

สมมติฐานการวิจัย

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เมื่อจำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

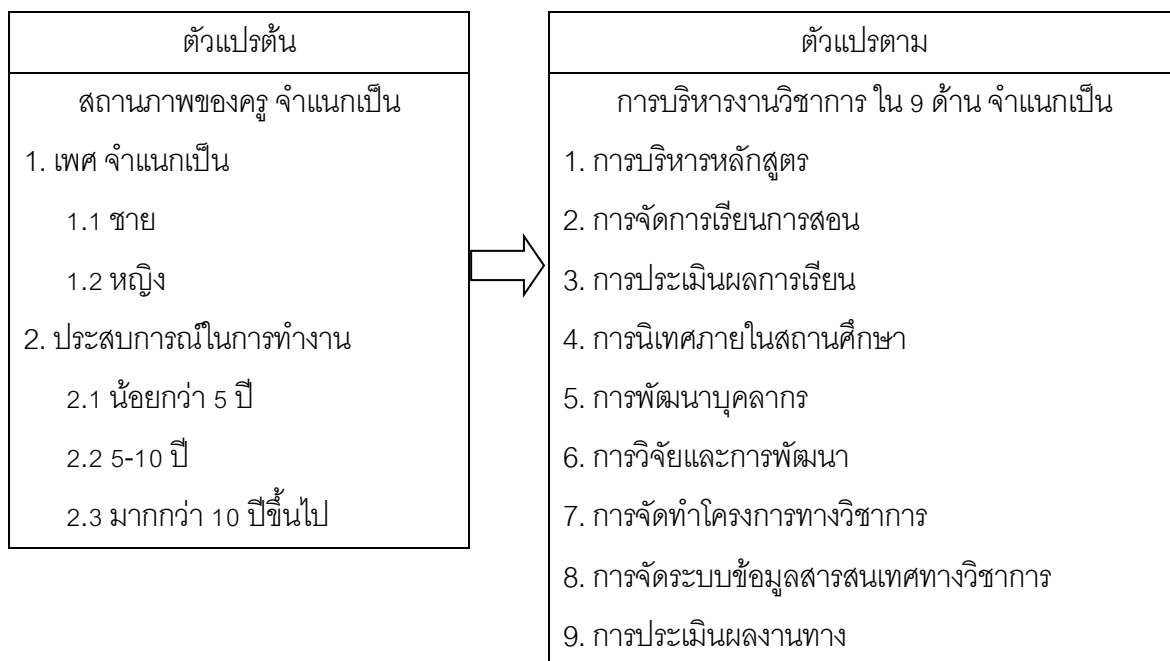
การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยเลือกศึกษาการบริหารงานวิชาการใน 9 ด้านเท่านั้น ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การประเมินผลการเรียน 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การพัฒนานักเรียน 6) การวิจัยและการพัฒนา 7) การจัดทำโครงการทางวิชาการ 8) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ และ 9) การประเมินผลงานทางวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูประจำการของโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 120 คน ซึ่งได้มา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง กำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and

Morgan (1970) ที่ความคลาดเคลื่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากมีจำนวนมากพอสมควร ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนด ขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน ที่ความคลาดเคลื่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่าง อย่าง ง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยผ่านการหา ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจก และเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ทั้งหมด 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานในโรงเรียนสตรีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม สถิติที่ใช้สำหรับทดสอบ สมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 ค่า ใช้ Independent t-test และเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 ค่า ใช้ One-way ANOVA หรือ F-test

สรุปผลการวิจัย

1. ครูกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาใน รายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการ จัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศ ภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดทำโครงการทางวิชาการ ด้านการ ประเมินผลงานทางวิชาการ ด้านการวิจัยและ พัฒนา และด้านการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศทางวิชาการ ตามลำดับ

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-test และ F-test ไม่ว่าจะจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงานของครู ตามลำดับ ก็พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทาง สถิติ จึงทำให้เชื่อได้ว่า ครูของโรงเรียนสตรี วิทยามีความพึงพอใจในแต่ละด้านและในแต่ ละรายการต่าง ๆ ที่สอบถามสอดคล้องกัน (Consensus) ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยที่ กำหนดว่า “ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการ

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เมื่อ จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการ ทำงานไม่แตกต่างกัน” จึงเป็นจริง ดังนั้นผล การศึกษานี้จึงยอมรับสมมติฐานตามที่กำหนด ไว้

อภิปรายผล

1. การแสดงความพึงพอใจของครูที่มี ต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากงาน วิชาการเป็นงานที่ต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ อยู่ตลอดเวลา และครูในโรงเรียนสตรีวิทยาจึง ได้รับการพัฒนาการเรียนการสอนจากการ อบรมรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลกับนักเรียนอยู่เสมอ ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวี ประครอง (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ความ พึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากในทุกด้าน และไม่สอดคล้องกับสกุล หมั่นสุข (2548) ที่ ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและผู้ปกครองนักเรียน ต่อการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

พบว่าเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ขนาด สถานศึกษา และประสบการณ์ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ซึ่งอภิปรายผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารหลักสูตร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องการจัดให้มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจัดทำแผนการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ทั้งนี้เพราะทุกสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามแนวการจัดทำตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษียร มะโนชัย (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเทิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศและด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องการให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตารางสอนที่สอดคล้องกับเวลาเรียน จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นไปตามหลักการและภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Rathmann (1999) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสุทธะเรณ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับสูงเกือบ 87 % มีความพึงพอใจกับตำแหน่งหน้าที่และบทบาทของตนเอง ซึ่งความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมาจากยุทธศาสตร์ในด้านวิชาชีพ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ การมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานและการสนับสนุนจากครอบครัวก็มีส่วนช่วยให้เกิดความพึงพอใจเช่นกัน

ด้านที่ 3 การประเมินผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องการจัดทำปฏิทินการวัดและประเมินผลของผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อ

แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการวัดและประเมินผลของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ นั้น เป็นการปฏิบัติงานที่เป็นภารกิจของครูที่ต้องดำเนินการเพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าครูผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญณรงค์ เทียนนงษ์ (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของรัฐมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในการวัดและประเมินผล คือส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การประเมินในแต่ละกลุ่มสาระ ซึ่งโรงเรียนมีการมอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมคิดกำหนดเกณฑ์การวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่ตนรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงความหลากหลาย ประเมินผลตามสภาพจริง จากแฟ้มสะสมงาน แบบวัดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ด้านที่ 4 การนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องการกำหนดวิธีการนิเทศโดยยึดหลักการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

เป็นสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ในคุณภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยมีการกำหนดการนิเทศที่มีหลักการเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายชล มากมี (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีการกำหนดวิธีการนิเทศโดยยึดหลักการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำผลการนิเทศภายในสถานศึกษาแจ้งให้ครูบุคลากรในโรงเรียนทราบเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ครูในการปฏิบัติงานหรือปรับปรุงพัฒนา และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 5 การพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องเชิญวิทยากรจากภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องเป็นผลทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอจึงมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองจากการอบรมและได้รับการ

ส่งเสริมจากผู้บริหารในการสนับสนุนในด้าน การส่งเสริมการพัฒนาครู ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สายชล มากมี (2552) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษากระบี่ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อ การบริหารงานวิชาการในการพัฒนาบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความ พึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการส่งเสริมให้ครูได้ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และ สนับสนุนให้ครูได้ใช้สื่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ทันสมัย

ด้านที่ 6 การวิจัยและการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูง ที่สุดในเรื่องกำหนดแนวทางการจัดทำและ ติดตามการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็น ระบบ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนสตรีวิทยาได้กำหนด และให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นการ แก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายชล มากมี (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ พบว่า ความพึง พื่อใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่

การศึกษากระบี่ ในด้านการวิจัยและพัฒนาอยู่ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบในการ วิจัยและพัฒนาที่มีโครงสร้างที่เหมือนกัน อีกทั้ง โรงเรียนทุกแห่งมีการสนับสนุนให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษามุ่งเน้นการทำวิจัยและ พัฒนาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์ความรู้ ตัวเองและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนให้สูงมากยิ่งขึ้น

ด้านที่ 7 การจัดทำโครงการทาง วิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึง พื่อใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องจัดทำรายการ ผลการปฏิบัติงานตามโครงการ และแนวทาง การแก้ไขปรับปรุงพัฒนางาน ทั้งนี้เพราะการ จัดทำโครงการทางวิชาการเป็นงานที่ต้องได้รับ การพัฒนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับ บริบทของโรงเรียนและบริบทของสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพในปัจจุบัน เพื่อเป็น ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการจัดทำโครงการ ทางวิชาการในปีการศึกษาต่อไปและเป็นข้อมูล สารสนเทศในการนำไปพัฒนางานอื่น ๆ และ สนับสนุนส่งเสริมให้ครู นักเรียน ชุมชน หรือผู้ที่ เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายชล มากมี (2552) ได้ศึกษาความพึงพอใจ ของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงาน

วิชาการในโรงเรียนมัธยม สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษากระบี่ในด้านการจัดทำโครงการทาง วิชาการอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่มี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการและมีการติดตาม ผลการปฏิบัติงานโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึง การส่งเสริมการให้ความรู้กับครูบุคลากร การเกี่ยวกับการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านที่ 8 การจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศทางวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องนำ ข้อมูลสารสนเทศมาเป็นข้อมูลในการวางแผน โครงการทางวิชาการ ทั้งนี้เพราะการพัฒนางาน วิชาการจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นองค์ ความรู้ประกอบการตัดสินใจวางแผนพัฒนา งานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับ วีระ สุภากิจ (2539) ได้สรุปแนว ปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศไว้ว่า ในการ จัดระบบสารสนเทศที่ดี จะต้องให้ความรู้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติ และจัดผู้รับผิดชอบให้ เหมาะสมในแต่ละงานแต่ละฝ่าย โดยจะต้องมี ระบบในการใช้ข้อมูล มีผู้รับผิดชอบและจะ จำแนกรายการแต่ละประเภทข้อมูลให้สอดคล้อง ต่อการใช้ กำหนดวิธีการเก็บ การรวบรวมการ ตรวจสอบ การประมวลผล การจัดระเบียบ ตลอดจนการวิเคราะห์และการใช้ข้อมูล ในการ

จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดีนั้น จะช่วยให้ การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยทำ ให้ผู้บริหารได้มีความรู้ที่ถูกต้อง มีข้อมูลที ทันสมัยตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถเรียกใช้ ข้อมูลสารสนเทศได้สะดวก ระบบการเก็บข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล เพื่อให้เป็นสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการคงอยู่ของ ระบบ

ด้านที่ 9 การประเมินผลงานทาง วิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึง พพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนสตรีวิทยา สูงที่สุดในเรื่องจัดตั้ง คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทาง วิชาการ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการทุกอย่างต้องม การประเมินผลโดยคณะกรรมการผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญที่ได้รับไว้วางใจจากสถานศึกษาใน การประเมินผลงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาซึ่ง งานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Ulriksen (1997) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรู้ของผู้บริหารและครูในโรงเรียน มัธยมศึกษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยความพึงพอใจ และความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูได้รับความพึงพอใจ มากที่สุดจากปัจจัยการตระหนักถึงความสำคัญ ภายใน ความสำเร็จ และงานในหน้าที่การงาน ของตน 2) ครูไม่พึงพอใจต่อบ้างปัจจัยที่ส่งผล กระทบภายนอก ได้แก่ นโยบายและการบริหาร จัดการองค์การ และความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลของคนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา นอกจากนี้ งานไม่ถนัด กฎเกณฑ์ที่เข้มงวดเกินไป ขัดต่อความรู้สึกและกฎเกณฑ์ที่ไม่ละเอียด ไม่แน่นอน ซึ่งจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเหมือนเจ้านาย ส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกุล หมีนสุข (2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและผู้ปกครองนักเรียน ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู มีความพึงพอใจ

ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาในการบริหารงานวิชาการในทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน จึงเป็นผลทำให้ความแตกต่างทางเพศต่อความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการที่ใกล้เคียงกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสตรีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ได้ผลเช่นเดียวกับ สุวรา บัวทอง (2555) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เขตบ่ออมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.

วีระ สุภากิจ. (2539). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ**. จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร.

- สกุล หมีนสุข. (2548). **ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและผู้บริหาร
นักเรียนต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ** ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสุรินทร์.
- สายชล มากมี. (2552). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระบือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,**
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวรา บัวทอง. (2555). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เขตป้อมปราบศัตรู
พ่าย กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 8(3) 141-152.**
สุวิทย์สาสน์.
- อุทัย หิรัญโต. (2531). **หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินท์ติ้งเฮาส์.**
- Krejcie, R. V. and D.W. Morgan. (1970). A Quarterly Journal Devoted to the Development
and Application of Measures of Individual Differences. n. p.
- Ulriksen, J. J. (1997). Perception of Secondary School Teacher and Principles Concerning
Factors Related of Job Satisfaction and Job Dissatisfaction. Dissertation Abstracts
International 46.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

Relationship between Transformational Leadership and Academic Management of
School Administrators under the Chonburi Provincial Administration Organization

ชนาภา น้อยประดิษฐ์

โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล และด้านการสร้างบารมี ตามลำดับ 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ($r = .123$) กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คู่มือที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในด้านการกระตุ้นปัญญากับการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับสูง ($r = -.639$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

This research aimed to study the relationship between transformational leadership and academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization. The samples used in the study were 186 teachers who had worked at schools under the Chonburi provincial administration organization. The instruments used to collect data were questionnaires with 5 levels rating scales. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The research results were shown that: 1) the transformational leadership of administrators in schools under the Chonburi provincial administration organization in overall aspect was at high levels. When considering in each aspect, sorted by descending, they were the aspect of the intellectual stimulus which had the highest mean scores, followed by motivational, the regard of the individual, and the charismatic respectively; 2) the academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization in overall aspect was at high levels. When considering in each aspect, sorted by descending, they were the aspect of research for quality development which had the highest mean scores, followed by learning process development, evaluation and transfer of academic results, innovative media and technology development, school curriculum development, internal quality assurance system development, academic knowledge to community promotion, collaboration in academic development with institutions and other organizations, learning resources development, academic supporting to individuals, families, organizations, and other educational institutions, educational guidance, educational supervision respectively, and; 3) the transformational leadership was low positive correlation with academic management of school administrators under the Chonburi provincial administration organization ($r = .123$). When considering in each aspect was found that the highest correlated pairs was

transformational leadership of school administrators in stimulating intelligence and academic management in evaluation and transfer of academic results which had a high negative correlation with statistically significant level at .01.

Keywords: Transformational Leadership, Academic Management

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผนการปฏิบัติงาน การกำหนดหน้าที่และวิธีการดำเนินงานด้านบุคคลในสถานศึกษา การควบคุมติดตามผล การดำเนินงาน ด้านวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านงบประมาณ เช่น การตั้งและการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การใช้จ่าย การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา งานการเงิน บัญชี พัสดุและทรัพย์สิน ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายครอบคลุมงานเกี่ยวกับการวางแผน อัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหา และบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัย และการรักษาวินัย และการออกจากราชการ และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งครอบคลุมงานเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการงานเลขานุการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ จัดทำทะเบียน การประสาน

และพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไปให้เป็นไปตามระเบียบ การควบคุม ดูแลและปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร การติดตามแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ การนิเทศครู อาจารย์ นักเรียน และเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของการเป็นนักพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ควรแก่การยอมรับและยกย่องของผู้ร่วมงาน โดยเฉพาะผู้บริหารต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นต้นแบบที่ดีในการทำงานที่จะให้ครูทุกคนปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุตามจุดหมาย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2550) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน

ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา งานวิชาการถือเป็นที่เป็นไปเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็น สิ่งที่สำคัญยิ่ง เนื่องจางานวิชาการสะท้อนถึง ระดับมาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียน การ ประเมินคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียน จะ พิจารณาจากผลงานทางวิชาการในระดับ สถานศึกษา งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญใน การจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็น กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและ การเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนา ผู้เรียน การบริหารวิชาการในยุคปฏิรูป การศึกษาโรงเรียนจะมีโอกาสในการตัดสินใจ มากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจาย อำนาจทางการศึกษาที่ให้โรงเรียนรับผิดชอบ การบริหารงานวิชาการโดยตรง (มยุรี สมใจ, 2551) จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นว่าถ้า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการ บริหารงานวิชาการที่ดี จะสามารถบริหารงาน โรงเรียนได้ดี บรรลุตามเป้าหมาย ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็น ประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารใน 4 ด้าน ตาม ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass and Avolio (1994) ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการ คำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล 2) ด้านการสร้าง บารมี 3) ด้านการกระตุ้นปัญญา และ 4) ด้าน การสร้างแรงบันดาลใจ และการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-34) ใน 12 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล

ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 12) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษา โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วดำเนินการสุ่มชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาของ Bass and Avolio (1994) คือ 1) ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์บุคคล 2) ด้านการสร้างบารมี 3) ด้านการ

กระตุ้นปัญญา และ 4) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 12) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วดำเนินการสุ่มชั้นภูมิ และดำเนินการสุ่มแบบง่าย (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 36 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1967) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีแจกและเก็บแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 ฉบับ ด้วยตนเอง และได้รับกลับคืนมา จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทำการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

ใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกัตบุคคล และด้านการสร้างบารมี ตามลำดับ

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ($r = .123$) กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในด้านการกระตุ้นปัญญากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการ

เรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับสูง ($r = -0.639$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กร จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์กรหรือสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุชดี สันนะกิจ (2558) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ตามความ

คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.458^{**}$) 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเพียง 3 ด้าน คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ สามารถอธิบายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 71.80 ($R^2 = 0.718$)

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นผู้ที่มากด้วยคุณวุฒิและวัยวุฒิ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ (2555) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ การบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหาร สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า สภาพการบริหาร งานวิชาการตามแนวทางการบริหาร สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วน ใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพสำเร็จนั้นสถานศึกษามีการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารเป็นผู้นำ ในทุกด้าน และที่สำคัญคือการเป็นผู้นำทางด้าน วิชาการ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในทุกด้าน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกฝ่าย ส่งเสริมให้ บุคลากรภายในสถานศึกษาได้รับการพัฒนา ตนเองเสมอ จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสร้าง แรงจูงใจและเสริมสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่ เพื่อนร่วมงาน สนับสนุนให้มีการวิจัย เผยแพร่ ข่าวสารผลงานของสถานศึกษา ครูผู้สอนปฏิบัติ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยครูมีหน้าที่อำนวยความสะดวก กระตุ้นผู้เรียน ช่วยเหลือ ให้ความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเท่า

เทียมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษาค้นคว้า มีการพัฒนา ตนเองเสมอ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมี ความสัมพันธ์กัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรีมีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจ ในการทำงานเป็นอย่างดี จึงทำให้มีภาวะความ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสูง จึงส่งผลให้ ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินงานสอนในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงแก่ ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาแบบเน้นความสำเร็จมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ และความสามารถในการบริหารและการกระทำต่าง ๆ
2. ผู้บริหารควรกระตุ้น จูงใจ หรือโน้มน้าวให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้ เข้าใจ

และเห็นคล้อยตามแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา

3. ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างเรื่องความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อจะได้มีความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ทิพยาภรณ์ เตียวเจริญ. (2555). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

รุชดี สันนะกิจ. (2559). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2550). **การวิจัยการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Bass, B. M., and Avolio, B. J. (1994). **Improving organization effectiveness through transformational leadership**. Thousand Oak: Sage.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities**. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608-610.

Likert, R. (1967). **The method of constructing and attitude scale**. In Reading in Fishbein, M. (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.